

SOURCES OF INFORMATION AMONG MEDICAL STUDENTS
DURING THE COVID-19 PANDEMICIZVORI INFORMISANJA STUDENATA MEDICINE TOKOM
PANDEMIJE COVID-19Milena Đokić¹, Ana Đokić¹, Tamara Stanisavljević¹, Nikola Milić¹, Jelena Milin Lazović^{1,2}¹ Univerzitet u Beogradu, Medicinski fakultet, Beograd, Srbija² Univerzitet u Beogradu, Medicinski fakultet, Institut za medicinsku statistiku i informatiku, Beograd, Srbija**Correspondence:** milenamimaaadjokic@gmail.com**Abstract**

Introduction: The use of relevant sources of information and a high level of knowledge about risky behavior and ways of COVID-19 transmission are crucial for disease prevention and its spread.

Aim: The aim of this study was to assess sources of information among medical students during the COVID-19 pandemic.

Material and methods: This cross-sectional study was conducted on 373 students of the Faculty of Medicine University of Belgrade. The anonymous questionnaire consisted of 3 parts: socio-demographic characteristics, information sources and the attitude towards available information about COVID-19. Questionnaire was available online during January 2021.

Results: At the beginning of the pandemic, one third of the students were informed several times a day (37.5%), latter it would drop to being informed several times a week (33.8%) ($p < 0.05$). Television and official websites were stated as the main information sources during the pandemic. Students of IV - VI year of medical school significantly more often informed themselves from official websites in contrast to I - III year students (75.5% vs 61.6%, $p = 0.014$). More than 2/3 of the students stated that the information about the coronavirus is accurate and up-to-date, but only a third were satisfied with the information during the pandemic.

Conclusion: A large number of arteriosclerotic CSVD patients complain of different types of headaches. The results of this study should emphasize the importance of mass and social media to public health policymakers as the most common sources of public information, which can reduce the spread of inaccurate information that can affect people's behavior towards a pandemic. This study also accentuated the need to make the younger student population aware of the importance of using relevant and reliable sources of information.

Keywords:information,
medical students,
pandemic,
COVID-19

Sažetak

Uvod: Upotreba relevantnih izvora informacija i visok nivo znanja o rizičnom ponašanju i načinima transmisije COVID-19 od ključnog su značaja u situacijama u kojima primena preventivnih mera može u značajnoj meri da zaštiti stanovništvo od nastanka bolesti i uspori njeno širenje.

Cilj: Cilj rada je analiza izvora informisanja koje su koristili studenti medicine tokom pandemije COVID-19.

Materijal i metode: Ovo istraživanje predstavlja studiju preseka sprovedenu na 373 studenta Medicinskog fakulteta u Beogradu. Anonimni, online upitnik bio je dostupan u januaru 2021. godine, a sastojao se iz 3 dela: sociodemografskih karakteristika, izvora informisanja i stavova prema dostupnim informacijama o COVID-19.

Rezultati: Na početku pandemije nešto više od trećine studenata informisalo se nekoliko puta dnevno (37,5%), dok se u poslednjih mesec dana svaki treći student informisao najčešće nekoliko puta nedeljno (33,8%) ($p < 0,05$). Kao glavne izvore informisanja tokom pandemije studenti su naveli televiziju i zvanične internet stranice. Studenti starijih godina (IV-VI) značajno češće su se informisali sa zvaničnih internet stranica (75,5% vs. 61,6%, $p = 0,014$). Više od dve trećine studenata je izjavilo da veruje da su informacije o koronavirusu tačne i aktuelne, a samo trećina je bila zadovoljna informisanjem u toku pandemije.

Zaključak: Rezultati ove studije trebalo bi da ukažu donosiocima javnozdravstvenih politika na važnost široko rasprostranjenih i društvenih medija kao najčešćih izvora informisanja javnosti, čime je moguće smanjiti širenje netačnih informacija koje mogu uticati na ponašanje ljudi prema pandemiji. Ova studija je takođe ukazala i na potrebu da se populacija mladih studenata upozna sa važnošću korišćenja relevantnih i pouzdanih izvora informacija.

Ključne reči:

informisanje,
studenti medicine,
pandemija,
COVID-19

Uvod

Decembra 2019. godine u Narodnoj Republici Kini, u gradu Vuhanu, u provinciji Hubei, identifikovan je novi virus iz familije *Coronaviridae*, uzročnik upale pluća, nazvan SARS-CoV-2 (engl. *Severe Acute Respiratory Syndrome Coronavirus 2*, težak akutni respiratorni sindrom izazvan koronavirusom 2) (1,2). Globalna pandemija je proglašena 11. marta 2020. godine (3). Zaključno sa 28. februarom 2021. godine u Srbiji je registrovano ukupno 459.259 slučajeva zaraze, a preminulo je ukupno 4.443 ljudi (4). U svetu je broj registrovanih slučajeva iznosio oko 114 miliona, a preminulo je više od 2,5 miliona ljudi (5).

Kliničke manifestacije su polimorfne, a težina bolesti varira od asimptomatske do kritične (sa mortalitetom većim od 50%) (6). Zbog velike kontagioznosti i virulencije, ovaj virus je za kratko vreme doveo do globalnog povećanja broja zaraženih i preopteretio zdravstvene sisteme širom sveta.

Veliki je broj studija koje su se bavile ispitivanjem karakteristika SARS-CoV-2 i kliničkih posledica COVID-19 (7,8). Međutim, mali broj studija se bavio ispitivanjem načina informisanja među različitim populacijama tokom pandemije COVID-19. U toku pandemije znanje i informisanje javnosti veoma su važni zbog velikog broja lažnih informacija koje kruže društvenim mrežama, a odnose se na načine transmisije virusa i metode zaštite. Upotreba relevantnih izvora informacija i visok nivo znanja o rizičnom ponašanju i načinima transmisije COVID-19 od su ključnog značaja u situacijama u kojima primena preventivnih mera može u značajnoj meri

da zaštiti stanovništvo od nastanka bolesti i uspori njeno širenje. To posebno dolazi do izražaja tokom pandemija u kojima još uvek ne postoje adekvatna terapija i sigurna zaštita. Ova procena se pokazala kao izuzetno korisna u svrhu edukacije i odabira najbolje prakse u prethodnim virusnim epidemijama, uključujući SARS, MERS i Ebolu (9-11), što je od posebnog značaja za zdravstvene radnike i studente medicinskih nauka.

Srbija se, kao i ostale zemlje u svetu, suočava sa pandemijom COVID-19, koja opterećuje zdravstveni sistem zemlje i nameće potrebu za angažovanjem dodatnog medicinskog osoblja. Mnogi studenti medicine su odlučili da volontiraju u lokalnim zajednicama i bolnicama.

U uslovima pandemije pristup relevantnim i pouzdanim informacijama od posebnog je značaja u populaciji studenata medicine. Podaci dobijeni ovom studijom mogu biti osnova za donošenje preporuka o poboljšanju kvaliteta izvora informisanja među studentima kao budućim lekarima uticanjem kako na povećanje interesovanja za informisanjem među studentima, tako i ukazivanjem na važnost upotrebe relevantnih izvora informisanja.

Cilj ove studije bio je ispitivanje izvora informisanja i stavova studenata medicine prema izvorima informisanja tokom pandemije COVID-19.

Materijal i metode

Ovo istraživanje predstavlja studiju preseka sprovedenu na uzorku studenata Medicinskog fakulteta Univerziteta u Beogradu u januaru 2021. godine. Putem elektronskog upitnika studentima su postavljena pitanja o izvorima informisanja tokom pandemije COVID-19.

Upitnik je kreiran pomoću *Google Forms* aplikacije, a zatim postavljen na *online* platformu Katedre za medicinsku statistiku i informatiku. Upitnik je takođe distribuiran preko *Facebook* i *Viber* grupa studenata Medicinskog fakulteta u Beogradu.

Anonimni upitnik je popunjavao na dobrovoljnoj osnovi, a sastojao se iz 3 dela: sociodemografskih karakteristika, izvora informisanja i stavova prema dostupnim informacijama o COVID-19. U okviru sociodemografskih karakteristika prikupljeni su podaci vezani za pol, starost, godinu studija, tip smeštaja tokom studija, broj osoba i prisustvo osetljivih društvenih grupa u domaćinstvu (stariji od 65 godina, trudnice, osobe obbolele od malignih ili drugih hroničnih nezaraznih bolesti).

U okviru izvora informisanja ispitanici su između više ponuđenih odgovora birali one izvore koje su najviše koristili na početku i u poslednjih mesec dana pandemije (u odnosu na datum objavljivanja upitnika): prijatelji i kolege, partner, drugi članovi porodice, informacije od lekara (preko medija), predstavnici verskih zajednica, televizija, radio, novine (štampano izdanje ili *online*), sajt Vlade Republike Srbije, zvanične internet stranice (Institut za javno zdravlje, Gradski zavod za javno zdravlje, Svetska zdravstvena organizacija, *PubMed* i dr.), društvene mreže, nezvanične internet stranice (*Google*, *Wikipedia* i dr.). Ispitanici su odgovarali u vezi sa tim koliko često su se informisali o koronavirusu na početku pandemije i u poslednjih mesec dana (nekoliko puta dnevno, jedanput dnevno, nekoliko puta nedeljno, jedanput nedeljno, nikad).

U trećem delu upitnika ispitivano je zadovoljstvo studenata dostupnim informacijama o COVID-19 - da li su zadovoljni dostupnim informacijama (na skali od 1 do 3; 1 - ne slažem se; 2 - niti se slažem, niti se ne slažem; 3 - slažem se).

Statistička analiza

Kategorijalne varijable su prikazane kao apsolutne i relativne učestalosti. Za testiranje značajnosti razlike učestalosti između grupa studenata 1 - 3. godine i 4 - 6. godine korišćen je Hi-kvadrat test. Za testiranje značajnosti razlike na početku pandemije i u poslednjih mesec dana korišćen je Meknemarov (*McNemar*) test. Statistički značajnom smatrana je p vrednost $< 0,05$. Statistička analiza podataka izvršena je upotrebom *SPSS* softvera.

Rezultati

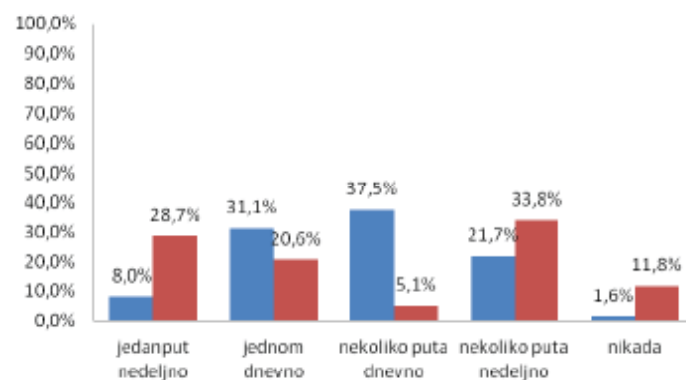
U istraživanje su bila uključena 373 studenta Medicinskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, od kojih su 284 (76,1%) bile osobe ženskog pola, a 89 (23,9%) osobe muškog pola. U **tabeli 1** su prikazane sociodemografske karakteristike studenata. Oko 3/4 su činili studenti od prve do treće godine studija, dok su ostali bili studenti starijih godina. Većina studenata je izjavila da je u poslednjih mesec dana živela u stanu sa porodicom, i to najčešće sa 3 - 4 osobe. Polovina studenata nije u svom domaćinstvu imala osobe sa povećanim rizikom od komplikacija COVID-19, trećina je živela sa osobom koja boluje od hronične bolesti,

dok je manji broj studenata domaćinstvo delio sa starijima od 65 godina ili osobama koje boluju od maligne bolesti.

Tabela 1. Sociodemografske karakteristike ispitanika.

	n (%)
Pol	Muški 89 (23,9)
	Ženski 284 (76,1)
Godina studija	1 - 3. godina 276 (74)
	4 - 6. godina 97 (26)
U proteklih mesec dana živeo/la sam u	stanu/kući sa cimerima 36 (9,7)
	stanu/kući sa porodicom 318 (85,3)
	studentskom domu 19 (5,1)
	sa 1 - 2 osobe 140 (37,5)
Sa koliko osoba ste živeli/boravili u istom stanu/kući i koristili zajedničke prostorije i predmete u poslednjih mesec dana?	sa 3 - 4 osobe 181 (48,5)
	Sam/a 10 (2,7)
	više od 4 osobe 42 (11,3)
Da li neka od osoba sa kojom živite/boravite pripada sledećim kategorijama?	Nijedna od navedenih kategorija 202 (54,2)
	Oboleli od karcinoma i/ili osobe na hemioterapiji 9 (2,4)
	Osobe sa hroničnim oboljenjima (dijabetes, arterijska hipertenzija i dr.) 117 (31,4)
	Osobe starije od 65 godina 45 (12,1)

Na **grafikonu 1** prikazana je učestalost informisanja studenata o COVID-19 na početku pandemije i u poslednjih mesec dana. Na početku pandemije više od trećine studenata informisalo se nekoliko puta dnevno (37,5%), dok se u poslednjih mesec dana svaki treći student informisao najčešće nekoliko puta nedeljno (33,8%). Jedanput nedeljno se informisalo 8% studenata na početku pandemije,

Grafikon 1. Učestalost informisanja studenata Medicinskog fakulteta na početku pandemije i u poslednjih mesec dana.

Tabela 2. Izvori informisanja na početku pandemije i u poslednjih mesec dana.

	Početak pandemije	Poslednjih mesec dana	p
Prijatelji i kolege	179 (48,4)	172 (47,9)	0,890
Partner	48 (13)	44 (12,3)	0,804
Drugi članovi porodice	162 (43,8)	147 (40,9)	0,185
Lekar	226 (61,2)	163 (45,4)	< 0,001
Predstavnici verskih zajednica	2 (0,5)	4 (1,1)	0,375
Televizija	277 (74,9)	186 (51,8)	< 0,001
Radio	60 (16,2)	46 (12,8)	0,031
Novine	167 (45,1)	118 (32,9)	< 0,001
Sajt Vlade Republike Srbije	160 (43,2)	98 (27,3)	< 0,001
Druge zvanične internet stranice (Institut za javno zdravlje, Gradski zavod za javno zdravlje, Svetska zdravstvena organizacija, PubMed i dr.)	241 (65,1)	171 (47,6)	< 0,001
Društvene mreže (Facebook, Twitter...)	163 (44,1)	119 (33,1)	< 0,001
Google pretrage, Wikipedia, drugi sajtovi	159 (43)	97 (27)	< 0,001

dok je u poslednjih mesec dana ovaj broj porastao na 28,7%. Takođe, 1,6% studenata je izjavilo da se na početku nikada nije informisalo o COVID-19 pandemiji, dok je u poslednjih mesec dana pandemije ovu izjavu dalo 11,8% studenata.

Izvori informisanja na početku pandemije i u poslednjih mesec dana uoči istraživanja prikazani su u **tabeli 2**. Na početku pandemije, kao i u poslednjih mesec dana, studenti su kao glavni izvor informisanja naveli televiziju i zvanične internet stranice. Uporedna analiza podataka na početku pandemije i u poslednjih mesec dana pokazala je da je informisanje od strane lekara statistički značajno opalo oko 15%, putem televizije za više od 20%, radija za 3%, a iz novina za više od 10%. Interesovanje za informisanjem sa sajta Vlade Republike Srbije i drugih zvaničnih internet stranica značajno je opalo za više od 15%, sa društvenih mreža za oko 10%, dok je interesovanje za nezvanične internet stranice opalo

za oko 15%. Promene u drugim izvorima informisanja na početku pandemije i u poslednjih mesec dana nisu bile statistički značajne.

Poređeni su izvori informisanja na početku pandemije između studenata 1 - 3. godine i 4 - 6. godine studija, a rezultati su prikazani na **grafikonu 2**. Mlađi studenti su se značajno češće informisali od drugih članova porodice ($p = 0,005$). Stariji studenti su se značajno češće informisali sa drugih zvaničnih internet stranica ($p = 0,014$) na početku pandemije. Ostali izvori informisanja se nisu statistički značajno razlikovali između mlađih i starijih studenata.

U **tabeli 3** su prikazani stavovi studenata o informisanju tokom pandemije COVID-19. Više od 2/3 studenata je izjavilo da veruje da su informacije o koronavirusu tačne i aktuelne, a samo trećina je bila zadovoljna informisanjem u toku pandemije.

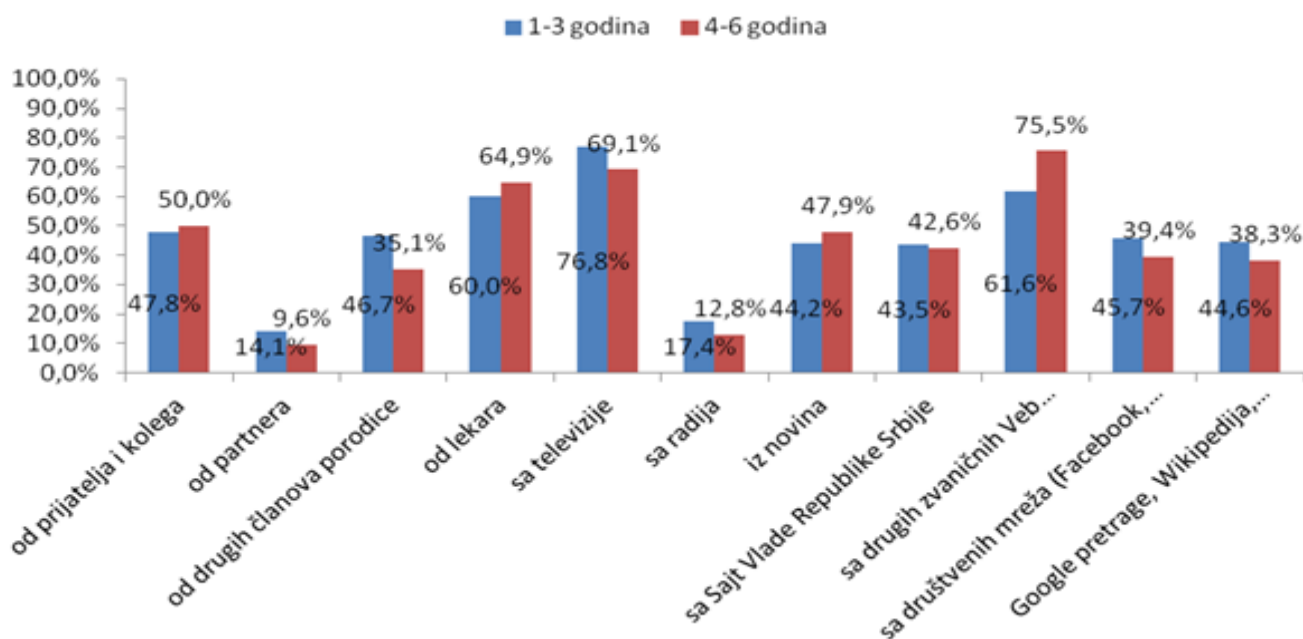
Grafikon 2. Izvori informisanja na početku pandemije prema godinama studija.

Tabela 3. Stavovi o informisanju u toku COVID-19 pandemije.

		n (%)
Verujem da su informacije o koronavirusu tačne	Da	263 (70,5)
	Ne	110 (29,5)
Verujem da su informacije aktuelne	Da	273 (73,2)
	Ne	100 (26,8)
Zadovoljan/a sam informisanjem u toku pandemije COVID-19	ne slažem se	108 (29,0)
	niti se slažem, niti se ne slažem	139 (37,4)
	slažem se	125 (33,6)

Diskusija

Naša studija je pokazala da je najčešći izvor informisanja o COVID-19 među studentima bila televizija, kao i da se učestalost informisanja o pandemiji smanjila u poslednjih mesec dana u odnosu na njen početak, ali i da je samo trećina ispitanika bila zadovoljna informisanjem tokom pandemije. Pandemija izazvana SARS-CoV-2 virusom značajno je ugrozila javno zdravlje i preopteretila zdravstvene sisteme širom sveta. Osim toga, značajno je uticala na obrazovni sistem, s obzirom na to da je tokom perioda vanrednog stanja došlo do zatvaranja škola i fakulteta, uključujući i Medicinski fakultet u Beogradu, pri čemu je proces obuke studenata medicine bio otežan. Mnogi studenti su to, međutim, iskoristili za pružanje pomoći obolelim pacijentima, rad u *call* centrima ili preduzimanje akcija u lokalnoj zajednici.

Ovo istraživanje predstavlja studiju preseka u kojoj su ispitivani izvori informisanja studenata Medicinskog fakulteta Univerziteta u Beogradu tokom pandemije COVID-19.

Studenti prve tri godine studija činili su 74%, a studenti starijih godina 24% ispitanika. Studenti prve tri godine studija su kao izvor informisanja najčešće koristili televiziju, zatim zvanične internet stranice (Institut za javno zdravlje, Gradski zavod za javno zdravlje, Svetska zdravstvena organizacija, *PubMed* i dr.) i savete lekara. Studenti starijih godina (od 4. do 6.) najčešće su koristili zvanične internet stranice, zatim televiziju i informisali se od lekara. U sličnom istraživanju, u kojem je učestvovalo 60% studenata medicine prve tri godine studija i 40% studenata starijih godina, a koju su u Jordanu sprovedeli *Khasawneh i sar.*, pokazano je da je najveći procenat studenata koristio društvene medije kao izvore informisanja, dok su zvanične medicinske internet stranice nedovoljno korišćene (12). Čak 38,5% njihovih studenata nikad nije koristilo zvanične smernice koje je izdavalo Ministarstvo zdravlja u toj zemlji, dok je samo 27% studenata koristilo medicinske baze podataka i pretraživalo stručnu literaturu, dok je u našoj studiji čak 65,1% studenata koristilo ove izvore informisanja. Isti autori su pokazali da su studenti starijih godina

češće koristili stručne naučne časopise i zvanične internet stranice, što je u skladu sa našim rezultatima, gde su se stariji studenti značajno češće informisali sa drugih zvaničnih internet stranica nego njihove mlađe kolege. *Sallam i sar.* su u svojoj studiji, koja je sprovedena na 1540 studenata svih fakulteta Univerziteta Jordan, pokazali da su najčešći izvori informisanja o pandemiji među studentima bili: internet stranica Ministarstva zdravlja Jordana, televizijski program, društveni mediji, lekari i naučni časopisi. Najveći broj studenata prijavio je da je tokom pandemije koristio više od jednog izvora informacija (13).

Takođe, *Khasawneh i sar.* su naveli da se čak 38,6% ispitanika informisalo od predstavnika verskih zajednica, dok je u našem istraživanju samo 0,5% koristilo ovaj izvor informisanja (12). Naše istraživanje pokazalo je da su se studenti 1-3. godine studija značajno češće informisali od drugih članova porodice nego stariji studenti. Na kraju, samo 21,4% studenata u istraživanju *Khasawneh i sar.* se o COVID-19 informisalo neposredno od zdravstvenih stručnjaka, dok većina (40%) nikad nije razmatrala tu mogućnost (12). Rezultati naše studije pokazuju da se čak 61,2% naših ispitanika informisalo o pandemiji dobijanjem informacija od lekara i zdravstvenih stručnjaka iz medija.

Olaimat i sar. su u Jordanu sprovedli studiju sličnu našoj, u kojoj su, osim izvora informisanja, ispitivali i stepen znanja o COVID-19 na uzorku od 2083 studenta (14). Istraživanjem su obuhvatili studente svih univerziteta u zemlji, za razliku od naše studije koja je uključila samo studente Medicinskog fakulteta Univerziteta u Beogradu. Rezultati studije su pokazali da je internet sa 77% bio glavni izvor informisanja studenata o COVID-19, podrazumevajući pod tim online vesti i društvene medije (*Twitter, Facebook, YouTube, Instagram, Snapchat* i *WhatsApp*), dok je u našem istraživanju društvene mreže kao izvor informisanja na početku pandemije koristilo 44,1% studenata. Nakon toga su sledili široko rasprostranjeni mediji (TV, novine, magazini i radio) sa 67,6%, a tek onda naučne internet stranice i članci sa 24,2%, a samo 7% ispitanika se informisao od prijatelja i članova porodice. Navedena studija je takođe pokazala da je 35,3% studenta starijih godina studija koristilo naučne radove i internet stranice kao izvor informisanja o COVID-19, za razliku od 23% njihovih mlađih kolega, što je značajno manje nego u našem istraživanju, a može se objasniti činjenicom da su u studiji učestvovali studenti sa različitih fakulteta, a ne samo studenti medicine.

U studiji koju su sprovedli *Olum i sar.* televizija (79%) i društveni mediji (76%) bili su najčešći izvori informisanja među studentima u odnosu na zvanične internet stranice, kakvi su na primer *PubMed* ili CDC, koji predstavljaju pouzdane izvore informacija (15). Suprotno tome, u našem istraživanju društveni mediji su se, kao izvori informisanja, po zastupljenosti našli iza televizije, zvaničnih internet stranica, saveta lekara, prijatelja i kolega. *Olum i sar.* su takođe dokazali da su oni studenti, koji su kao izvor informacija koristili naučne časopise i zvanične medicinske internet stranice, imali statistički značajno veći nivo

znanja o COVID-19 nego oni koji su koristili druge izvo-
re. Na taj način su pokazali da društveni mediji, iako ši-
roko dostupni i preferirani od strane većine javnosti, ipak
nisu dobar izvor za sticanje medicinskog znanja, posebno
među studentima medicine kao budućim profesionalcima.
Razlog za to je veliki broj pogrešnih teorija, lažnih vesti
i netačnih sadržaja u tim medijima, s obzirom na to da
isti ne podležu nikakvoj proverbi. Osim toga, zapaženo je
da je ovakav način izveštavanja i informisanja preko druš-
tvenih medija o pandemiji uticao na to da broj ispitanika
koji imaju pozitivan stav prema pandemiji bude niži za čak
10% u odnosu na ispitanike koji su se primarno informisali
preko televizije. S druge strane, autori ovog rada smatraju
da ovi izvori informisanja mogu biti vrlo efikasni u preno-
šenju poruka o preventivnim merama široj javnosti, koje
u ovakvim situacijama mogu da imaju presudnu ulogu na
tok pandemije.

Oko 3/4 studenata uključenih u naše istraživanje ve-
rovalo je da su informacije o koronavirusu tačne i aktuelne,
dok su *Sallam i sar.* u svojoj studiji (13) pokazali da skoro
polovina ispitivanih studenata misli da je u osnovi pande-
mije COVID-19 teorija zavere, a čak 16,4% je sigurno u to.

Rezultati naše studije ukazuju da je samo trećina
studenata bila zadovoljna informisanjem u toku pande-
mije. Novija studija je ukazala na to da se tokom pande-
mije većina internet stranica zasnivala na informacijama
vezanim za prevenciju same bolesti, a da postoji relativni
deficit internet stranica koje su se bavile metodama lečenja
i da je, opet, većina njih neadekvatna i nekvalitetna (16).
Dakle, postoji potreba za kvalitetnijim online resursima o
COVID-19 koji će olakšati edukaciju javnosti i omogućiti
bolje sprovođenje i ishode mera javnog zdravlja. Upotreba
relevantnih izvora informacija može da utiče na to da stu-
denti na pravilan način percipiraju pandemiju i sprovede
adekvatne zaštitne mere, štiteći na taj način prvenstveno
sebe, ali i zdravlje svih onih sa kojima dolaze u kontakt.

Zaključak

Rezultati ove studije trebalo bi da donosiocima jav-
nozdravstvenih politika ukažu na važnost široko raspro-
stranjenih masovnih i društvenih medija, koji su najče-
šći izvori informisanja javnosti. Na ovaj način moguće je
smanjiti širenje netačnih informacija koje mogu uticati na
znanje, ponašanje i stavove ljudi prema pandemiji. Naša
studija je takođe ukazala i na potrebu da se populacija mla-
đih studenata upozna sa važnošću korišćenja relevantnih
izvora informacija kakvi su *PubMed*, Svetska zdravstvena
organizacija i druge zvanične medicinske internet stranice.
Osim toga, učestalost informisanja kod studenata medic-
ne je značajno opala, što bi moglo značiti da se smanjilo i
interesovanje za informisanjem u odnosu na početak pan-
demije. Sve to bi moglo da dovede do drugačije percepcije
pandemije, a time i da utiče na njen ishod.

Literatura

1. Lu R, Zhao X, Li J, Niu P, Yang B, Wu H, et al. Genomic char-
acterisation and epidemiology of 2019 novel coronavirus: im-
plications for virus origins and receptor binding. *Lancet.* 2020;
395(10224):565–74.
2. Zhu N, Zhang D, Wang W, Li X, Yang B, Song J, et al. A Novel
Coronavirus from Patients with Pneumonia in China, 2019. *N
Engl J Med.* 2020; 382(8):727–33.
3. World Health Organization (Internet). Geneva, Switzerland:
WHO Director-General's opening remarks at the media briefing
on COVID-19-11 (updated 2020 Mart; cited 2021 February 28).
Available from: [https://www.who.int/dg/speeches/detail/who-di-
rector-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-on-co-
vid-19---11-march-2020](https://www.who.int/dg/speeches/detail/who-di-
rector-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-on-co-
vid-19---11-march-2020).
4. Ministarstvo zdravlja Republike Srbije. (Internet). Statistički po-
daci o virusu Covid 19 u Republici Srbiji. (updated 2020 Mart;
cited 2021 February 28). Available from: <http://www.covid19.rs>
5. WHO. Weekly Operational Update on COVID-19. World Heal
Organ (Internet). (updated 2020 November; cited 2021 February
28). Available from: [https://www.who.int/publications/m/item/
weekly-update-on-covid-19---16-october-2020](https://www.who.int/publications/m/item/
weekly-update-on-covid-19---16-october-2020).
6. WHO. Coronavirus Disease (COVID-19) Pandemic.
(Internet). (updated 2020 November; cited 2021 February
28). Available from: [https://www.who.int/emergencies/diseases/
novel-coronavirus-2019](https://www.who.int/emergencies/diseases/
novel-coronavirus-2019).
7. Huang C, Wang Y, Li X, Ren L, Zhao J, Hu Y, et al. Clinical fea-
tures of patients infected with 2019 novel coronavirus in Wuhan,
China. *Lancet.* 2020; 395:497–506.
8. Chan JFW, Kok KH, Zhu Z, Chu H, To KKW, Yuan S, et al.
Genomic characterization of the 2019 novel human-pathogenic
coronavirus isolated from a patient with atypical pneumonia af-
ter visiting Wuhan. *Emerg Microbes Infect.* 2020; 9:221–36.
9. Blendon RJ, Benson JM, DesRoches CM, Raleigh E, Taylor-Clark
K. The Public's response to severe acute respiratory syndrome in
Toronto and the United States. *Clin Infect Dis.* 2004; 38:925–31.
10. Almutairi KM, Al Helih EM, Moussa M, Boshaiqah AE, Saleh
Alajilan A, Vinluan JM, et al. Awareness, attitudes, and practices
related to coronavirus pandemic among public in Saudi Arabia.
Fam Community Heal. 2015; 38:332–40.
11. Kobayashi M, Beer KD, Bjork A, Chatham-Stephens K, Cherry
CC, Arzoaquoi S, et al. Community knowledge, attitudes, and
practices regarding Ebola virus disease — Five counties, Liberia,
September–October, 2014. *Morb Mortal Wkly Rep.* 2015;
64:714–8.
12. Khasawneh AI, Humeidan AA, Alsulaiman JW, Bloukh S.
Medical Students and COVID-19 : Knowledge , Attitudes , and
Precautionary Measures . A Descriptive Study From Jordan.
2020; 1–9.
13. Sallam M, Dababseh D, Yaseen A, Al-haidar A, Ababneh NA.
Conspiracy Beliefs Are Associated with Lower Knowledge and
Higher Anxiety Levels Regarding COVID-19 among Students at
the University of Jordan. *Int J Environ Res Public Health.* 2020;
17(14):4915.
14. Olaimat AN, Aolymat I, Shahbaz HM, Holley RA. Knowledge
and Information Sources About COVID-19 Among University
Students in Jordan : A Cross-Sectional Study. *Front Public Health.*
2020; 8:254.
15. Olum R, Kajjimu J, Kanyike AM, Chekwech G, Wekha G, Nassozi
R, et al. Perspective of Medical Students on the COVID-19
Pandemic: Survey of Nine Medical Schools in Uganda
Corresponding Author. 2020; 6:1–12.
16. Fan KS, Ghani SA, Machairas N, Lenti L, Fan KH, Richardson D,
et al. COVID-19 prevention and treatment information on the
internet: a systematic analysis and quality assessment. *BMJ Open.*
2020; 10(9):e040487.